nieuws

Verontwaardiging over Brusselse plannen om landbouwgrond te kopen

nieuws

Het Brussels Gewest gaat de komende maanden en jaren landbouwgrond kopen in Waals- en Vlaams-Brabant om de biodiversiteit te bewaren en lokale landbouw te promoten om een deel van de Brussels bevolking te voeden. Dat zegt Brussels milieuminister Alain Maron (Ecolo). Hij wijst erop dat dit één van de prioriteiten is van de GoodFood-strategie die door de vorige Brusselse regering werd goedgekeurd. Politiek en landbouworganisaties reageren scherp.

23 NOVEMBER 2020 – LAATST BIJGEWERKT OM 23 NOVEMBER 2020 17:30

Lees meer over:
grond
stadslandbouw

Met de GoodFood-strategie wilde de vorige Brusselse regering in 2016 de doelstelling realiseren om 30 procent van de fruit- en groenteproductie in de stedelijke of voorstedelijke zone te realiseren. “Daarbij werd de aankoop van landbouwgrond om de landbouw te behouden of te versterken op lange termijn als een belangrijke doelstelling naar voor geschoven", legt Ecolo-minister Maron uit. Hij heeft nu een GoodFood 2-strategie klaar die een aanvulling vormt op die eerste strategie.
Volgens Maron wil Brussel de specifieke doelstelling inzake voedselproductie in de eerste plaats op Brussels grondgebied realiseren. “Maar we sluiten niet uit dat in overleg met de buurgewesten, gronden verworven worden in de rand om een duurzame korteketenproductie uit te bouwen, op basis van de stadsbehoeften”, aldus de minister. Het is de bedoeling dat het Brusselse Gewest de gronden ter beschikking zal stellen van landbouwers die deze kunnen inzetten voor de korte keten.

Hij stelt nog dat Brussel dergelijke aankopen zal doen wanneer de kans zich voordoet. “Er is een budget van 1,5 miljoen euro voorzien in 2021 om deze beleidsdoelstelling verder te realiseren. Dat moet ons in staat stellen om opportuniteiten die zich voordoen, te grijpen”, meent Maron.

> **Het uitbouwen van een korte keten is een ecologische en economische opportuniteit voor Brussel en de rand**
>
> Alain Maron - Brussels minister van Leefmilieu

Hij noemt het uitbouwen van korte keten een ecologische en economische opportuniteit voor Brussel en de rand. “Onder meer Luik, Parijs en Lyon hebben al inspirerende projecten rond voedselgordels ontwikkeld", voegt hij er nog aan toe.

Landbouwministers reageren verbijsterd

Zowel Vlaamse als Waalse politici reageren met ongeloof op de landbouwplannen van Brussel. “Het is essentieel dat onze boeren kunnen boeren en daarvoor hebben ze voldoende grond nodig en ook rechtszekerheid. Het is absoluut niet de kerntaak van de overheid om nu zelf landbouwgrond te kopen en zich op de private markt te begeven", aldus Vlaams landbouwminister Hilde Crevits (CD&V).
Ze wijst erop dat toegang tot grond één van de belangrijkste kopzorgen is van de landbouwsector. “Vandaag is 660.000 ha landbouwgrond in gebruik bij onze boeren. Ongeveer een derde van deze grond is in eigendom van onze boeren. Het overige deel wordt gehuurd via seizoenpacht, lange termijn pacht, enzovoort.”

> **De vraag is of een actief aankoopbeleid niet net een pervers effect gaat hebben in het nadeel van de boeren én dus ook de voedselvoorziening**
>
> Hilde Crevits - Vlaams minister van Landbouw

Daarnaast is de druk op de grondenmarkt volgens de CD&V-minister al groot. “Indien de overheid ook nog eens actief landbouwgronden gaat verwerven, dan zal dat zeker geen gunstig effect hebben op de prijs. De vraag is dan ook of een actief aankoopbeleid niet net een pervers effect gaat hebben in het nadeel van de boeren én dus ook de voedselvoorziening”, aldus Crevits. Voor haar is het ook niet duidelijk hoe het aankopen van landbouwgrond door de overheid kan bijdragen aan de doelstelling om meer biodiversiteit te realiseren.

“Als het Brussels Gewest zeker wil zijn via korte keten voldoende lokale producten tot bij de Brusselaars te krijgen, dan kunnen we hen verzekeren dat onze Vlaamse en Waalse landbouwers daar graag voor zorgen. Ze doen dit vandaag al. We zijn beschikbaar voor overleg en zoeken naar oplossingen mochten er tekorten zijn waar we geen weet van hebben”, aldus de Vlaamse landbouwminister, die van oordeel is dat de uitspraken van Maron eerder lijken te passen in systemen van andere landen, niet in een land dat de vrije markteconomie hoog in het vaandel draagt.

> **Dit voornemen getuigt van een middeleeuwse opvatting die weinig respect toont voor het werk van onze boeren in Vlaanderen en Wallonië**
>
> David Clarinval - Federaal minister van Landbouw

Haar federale collega, David Clarinval (MR) zegt verbaasd te zijn over de verklaringen van Maron. Hij heeft het over "een middeleeuwse opvatting die weinig respect toont voor het werk van onze boeren in Vlaanderen en Wallonië" en waarschuwt voor de impact die dit zou kunnen hebben op de prijs van de grond. De prijs is nu al het onderwerp van hevige speculatie waardoor de gronden financieel steeds minder toegankelijk worden voor land- en tuinbouwers.
"Zijn aankondiging dat het Brusselse Gewest in Vlaams- en Waals-Brabant grond zou aankopen, getuigt van een middeleeuwse opvatting over de verdeling en de werking van ons land", aldus Clarinval. "Ik betreur dit en keur ook het gebrek aan erkenning van de ambities van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) voor de periode post 2020 af. Het GLB wil prioriteit geven aan de toegang tot grond voor jonge boeren en aan de ondersteuning van kleine en middelgrote landbouwbedrijven.” Hij roept de Brusselse minister van Leefmilieu op om de dialoog met zijn Waalse en Vlaamse collega's te hernieuwen.
Ook de Waalse landbouwminister Willy Borsus (MR) reageert verontwaardigd op het nieuws. “Ik heb met verbijstering kennis genomen van de verklaringen van Alain Maron. Landbouwgrond is extreem duur en de toegang tot de grond is ingewikkeld in Wallonië. Als het Brusselse Gewest ook gronden gaat aankopen, dan zal de prijsdruk voor land- en tuinbouwers enkel toenemen”, meent hij.

Landbouworganisaties roepen op tot respect en samenwerking

“De overheid die private landbouwgronden gaat opkopen? Nooit een goed idee. Nergens”, zo reageert Boerenbond op Twitter, met daarbij de verwijzing naar staatslandbouw. Al voegt voorzitter Sonja De Becker er ook aan toe dat dit evenzeer geldt voor de Vlaamse overheid die landbouwgrond in Vlaanderen opkoopt.

Ook de ABS-voorzitter Hendrik Vandamme reageert op Twitter op het voornemen van het Brusselse Gewest. Hij vraagt de Brusselse milieuminister Alain Maron om respect en vertrouwen. “De Vlaamse en Waalse landbouwers kunnen jullie perfect van voldoende voedsel voorzien zonder dat jullie onze landbouwgrond moeten opkopen”, staat te lezen op Twitter.

Groene Kring, dat de jonge land- en tuinbouwers vertegenwoordigt in Vlaanderen, roept Maron op tot samenwerking. “Samenwerken met boeren in een gezonde afnemer-producent-relatie is misschien wel slimmer dan ondoordacht grond kopen om de bevolking te voeden”, meent voorzitter Bram Van Hecke. De organisaties verwijst ook naar het verleden. “De overheid die grond koopt om burgers te voeden: de Sovjetrussen deden het al, maar toen is dat ook niet goed uitgedraaid”, klinkt het.

Ook bij de Vlaamse, Waalse en Brusselse politieke partijen werd het voorstel van Maron op Twitter meteen afschoten. Zo reageerde N-VA-kamerlid en Vlaams-Brabander Theo Francken scherp: “Maar enfin, kunnen die Groenen nu echt eens geen dag normaal doen?! Wegentol invoeren en onze schaarse Brabantse landbouwgrond opkopen. In welke eeuw leven die groene vogels eigenlijk?”.
Ook in het Brusselse Parlement was er verontwaardiging. “Dus het Brussels Gewest gaat gronden kopen in Waals- en Vlaams-Brabant om de Brusselaars te voeren? Schakelen we over op een planeconomie? In de huidige toestand is dat niet de rol van de staat. Het Gewest moet eerst de weinige middelen die ze heeft beheren om zijn basisverplichtingen (werk, infrastructuur) na te komen”, schreef Brussels MR-fractieleidster Alexia Bertrand.

Ook grondambities van Colruyt eerder al onder vuur

Met het voornemen van het Brusselse Gewest lijkt er nu opnieuw een belangrijke speler bij te komen op de landbouwgrondenmarkt in de Brusselse rand. Eind september gaf Colruyt Group al te kennen dat het actiever gronden wil gaan verwerven om in onderlinge samenwerking met lokale landbouwers uit te baten. “We willen verzekeren dat de producten die op onze gronden worden geteeld, zoveel als mogelijk in onze winkels terechtkomen,” legde de retailgroep toen uit.
Ook toen kwamen er tal van boze en verontwaardigde reacties. De landbouworganisaties vrezen onder meer dat boeren in zo’n samenwerkingsmodel hun vrijheid uit handen moeten geven en dat het bestaande onevenwicht in de keten nog groter zou worden. “Wanneer een grondeigenaar beveelt wat waar, wanneer en hoe moet geteeld worden, is dat meer dan een stap terug in de tijd”, klonk het onder meer.
Het voornemen van Colruyt Group zorgde zelfs voor een reeks parlementaire vragen in de Commissie Landbouw van het Vlaams Parlement. Over alle partijen heen was er verontwaardiging over de plannen van Colruyt. Alle leden van de commissie spraken zich eensgezind uit over het belang van de autonomie van de landbouwer, de versterking van zijn positie in de keten en de vrije teeltkeuze.

Brussel Lust

In Vlaanderen werden eerder al een initiatieven genomen om de band tussen korteketenproducenten en de hoofdstad te versterken. Het project Brussel Lust, dat bovendien deel uitmaakt van de Brussels GoodFood-strategie, bracht de afgelopen drie jaar de vraag uit Brussel en het aanbod uit de Rand in kaart. Het Steunpunt Korte Keten hielp ruim 100 landbouwbedrijven uit de buurt van Brussel zoeken naar de best mogelijke matches met afnemers en er werden opleidingen georganiseerd.
Het vervolgproject Hup Hub Brussel dat in de zomer van dit jaar van start ging en dat tot juni 2022 loopt, wil de uitgebouwde contacten nu verder verduurzamen. “De aanbodzijde is goed gekend, maar nu willen we de vraag naar de producten nog verder in kaart brengen”, legt het Steunpunt Korte Keten uit. Het is onder meer de bedoeling om vanuit nieuwe voedselhubs de producten vanuit de rand naar Brussel te brengen. Er wordt daarbij gefocust op duurzame transportformules, zoals vervoer per fietskar.
Voor beide projecten was er steun van de EU, de provincie Vlaams-Brabant en Vlaanderen. BioForum, het Innovatiesteunpunt en Steunpunt Korte Keten zijn partners. De projecten passen ook in de GoodFood-strategie van de hoofdstad, waarbij het de ambitie is om tegen 2035 over voldoende smakelijk en evenwichtig voedsel te kunnen beschikken, met vooral duurzame en lokale producten.

Bron: Belga / eigen verslaggeving

Beeld: Leefmilieu Brussel

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada